

GŁOS POLSKI

TYGODNIK UCHODŹSTWA POLSKIEGO W AFRYCE.

Registered at the G.P.O. as a newspaper.

Nr. 24 - (37) - Rok II-gi

23 CZERWCA 1946 r.

CENA 50 cnt.

Widmo wojny domowej w Polsce

Tragiczna rzeczywistość w dzisiejszej Polsce, przestała być już tajemnicą sowieckiej "zelaznej kurtyny", a wypadki polityczne rozgrywające się w tym najbardziej pokrzywdzonym kraju, stają się z godziny na godzinę poważniejsze.

Czerwoni władcy Kremla, gdyż oni decydują o losach wewnętrznych Polski - działając przez swych agentów i oddziały okupacyjnej armii czerwonej, najwidoczniej postanowili zniweczyć wszelkie przejawy opozycji i oporu. Jest to potrzebne Rosji dla celów strategicznych. Sztab sowiecki musi mieć pewne zaplecze. To też rozwijający się coraz bardziej ruch oporu w Polsce musi wywołać poważne zaniepokojenie i niezadowolenie Moskwy.

Pod naporem swych mocodawców, agenci moskiewscy w marionetkowym "rządzie polskim" robią wszystko, by stworzyć sytuację podobną jak na Węgrzech, w Rumunii, Jugosławii czy nawet w Czechosłowacji.

Rosja mimo wiekowych doświadczeń z Polską, nie doceniła jednak wartości moralnych, ducha demokratycznej wolności i wielkiego umiłowania Ojczyzny, które to przymioty twardymi korzeniami wrosły w serca narodu polskiego. Zwiększony terror, aresztowania, obozy koncentracyjne i mordy polityczne nie zdolały zatrzymać i złamać Polaków. Przeciwnie, zrodziły nowe kadry podziemnych bojowników o wolność i niezależność. Duch bohaterskiej Armii Krajowej odżywa w całym kraju. Odpowiedzialny za stan bezpieczeństwa w Polsce agent moskiewski "minister" gen. Radkiewicz na konferencji prasowej w

Warszawie zdemaskował publicznie obawy, które spędzają sen z powiek komunistycznym urpatorom mówiąc, że "ruch podziemny w Polsce jest poważniejszym niebezpieczeństwem, niż zdajemy sobie z tego sprawę..."

W Polsce nie ma wolności prasy, słowa, nie istnieje wolność tworzenia partii politycznych i krytyka rządu. W Polsce jest natomiast "Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego" - rodzime N. K. W. D. - niezliczone kadry agentów i szpicli Ministerstwa Bezpieczeństwa, kadry milicji, uzbrojone bojówki P. P. R-u i sieć szpiegów sowieckich. W Polsce istnieje jedyne prawo - "prawo kaduka"...

Ten stan rzeczy zawdzięcza dzisiejsza Polska faktowi "oswobodzenia" przez Armię Czerwoną wpływowi "kultury" rosyjskiej, i jest on klasycznym przykładem "demokracji" sowieckiej, która Rosja chce narzucić światu.

Bo "demokrata" w pojęciu sowieckim może być tylko komunista - wszyscy inni są "faszystami".

Tak więc faszystami są w pierwszym rzędzie: Churchill, generałowie Bor-Komorowski i Anders, ba, nawet premier Arciszewski, jeden z najstarszych bojowników o wolność, wielki demokrata i twórca socjalizmu polskiego. W najbliższym czasie "faszysta" zostanie niewątpliwie i minister Bevin, a w kraju, mianem stronnictwa faszystowskiego nazwie się w najbliższej przyszłości PSL.

W przeciwnieństwie do faszystów, istnieje cały szereg szczerych i prawdziwych "demokratów", milujących wolność, prawdę,

zwalczających wszelki przymus i nacisk. Są nimi Stalin, Molotow i pozostali władcy Kremla, dalej p.p. Tito, Zymierski, i cała plejada możnowładców warszawskich t.j. Bierut, Osobka-Morawski, Gomółka, Radkiewicz, Minc i in.

Tak więc milujący ład i równość "demokratyczny" w pojęciu wschodnim reżim warszawski, postanowił wypowiedzieć wojnę totalną opozycji. Reżim rzucił do boju propagandę prasową i radiową, liczne rzesze milicji tajnej i mundurowej, bojówki komunistyczne i stworzony do walki z "wrogami ludu" Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego. - Oskarżenia i oszczerstwa w pismach reżimowych, rozpowszechniane przez rozgłosnie krajowe wiadomości o napadach band zbrojnych, nie dla celów rabunkowych, lecz dla mordowania "dobrych i uległych obywateli", przy jednoczesnych aresztowaniach, skazywaniach na karę śmierci - są przejawami tej wojny "totalnej" w Polsce.

Najostrzejszą walkę prowadzi reżim z Polskim Stronnictwem Ludowym, które jak dotychczas wchodzi w skład tak zwanego "tymczasowego rządu Jedności Narodowej." Coraz częściej i coraz głośniej mówi się tak w kraju jak zagranicą o możliwości wykluczenia Miłkajczyka i pozostałych ministrów należących do PSL z rządu.

Jednakże przystąpienie tych właśnie ministrów do komitetu lubelskiego, spowodowało uznanie go przez mocarstwa zachodnie. Prawdopodobnie, usunięcie Miłkajczyka i pozostałych dwóch ministrów, członków PSL, spowodowałoby cofnięcie uznania

administracji warszawskiej przez Wielką Brytanię i Stany Zjednoczone, co jednak zdaniem obserwatorów zagranicznych, oddałoby jeszcze bardziej Polskę pod wpływ Rosji Sowieckiej i pogłębiłoby przepaść dzielącą ją od zachodnich demokracji.

W wywiadzie udzielonym przed dwoma miesiącami przedstawicielowi "Associated Press" Mikołajczyk oświadczył, że PSL przystąpiło do rządu głównie w celu dopilnowania, aby zostały przeprowadzone w Polsce wolne wybory. Ostatnio, przemawiając na posiedzeniu Rady Naczelnej PSL, Mikołajczyk atakując terrorystyczną działalność policji w Polsce powiedział m. in.: "Wstąpiliśmy do rządu z zamiarem osiągnięcia głównego celu, t.j. możliwie jak najrychlej przeprowadzenia wolnych wyborów. Tym, którzy chcą zatruć nam życie, odpowiadamy, że nie będziemy się tym przejmowali."

Mikołajczyk ostrzegł rząd, że używanie przemocy fizycznej w stosunku do chłopów wzmaga niebezpieczeństwo walk bratobójczych w Polsce. Przycoczył on szeregi wypadków terroru uprawianego przez czynniki bezpieczeństwa w stosunku do PSL. Oświadczył dalej, że w jednej ze wsi działacz komunistyczny uzależniał przydział ziarna siewnego od przystąpienia chłopów do Polskiej Partii Robotniczej i groził opornym deportacją na Syberię.

Poswiecający wiele miejsca sprawom polskim "Manchester Guardian" omawiając sytuację polityczną w Polsce, twierdzi, że "pozycja i autorytet Mikołajczyka uległy ostatnio dużemu osłabieniu, gdyż nie okazał się on dobrze przewidującym politykiem. W szeregi PSL pisze korespondent dyplomatyczny "Manchester Guardian" - wkradło się wielu ludzi o poglądach zacofanych politycznie i gospodarczo poza tym nieodpowiedzialne elementy, które dostarczają rządowi pretekstu do zamykania jednego po drugim powiatowych oddziałów PSL."

W ciągu maja i czerwca ministerstwo Bezpieczeństwa zlikwidowało oddziały PSL w miejscowościach: Grojec, Włoszczowa, Pultusk, Kolo Warszawy, Augustow, Suwałki i Szczecinek. Jako powód likwidacji dwóch pierwszych oddziałów była rzekoma ich współpraca z "bandami

terrorystów", zaś pozostałe cztery zostały zamknięte ponieważ czynniki bezpieczeństwa jakoby stwierdziły, że te oddziały PSL prowadziły działalność mającą na celu "obalenie demokratycznego państwa polskiego."

Planując zlikwidowanie PSL, reżim postanowił przyspieszyć ten proces przez spowodowanie rozłamu wewnątrz stronnictwa. Próby te częściowo się powiodły. Podawaliśmy w poprzednim numerze "Głosu Polskiego", że Naczelna Rada PSL zaleca swoim członkom w ustalonym na dzień 30 czerwca referendum ludowym na pytanie 1 odpowiedzieć N I E, zaś na pytania 2 i 3 - T A K.

Decyzje te Rada Naczelna powzięła z następujących powodów (cytujemy je za "Jutrem Polski.):

"Wypowiedzi oficjalnych osób dają podstawę do przyjęcia, że wyniki głosowania ludowego chcą stronnictwa zblokowane uważać za wyraz zaufania do ich metod rządzenia.

Uniemożliwia się P S L normalną działalność organizacyjną i propagandową, przez rozwiązywanie jego terenowych organizacji.

Głosowanie "tak" na pytanie pierwsze mogłoby być uważane jako zgoda narodu na wyeliminowanie drugiej Izby już przy nadchodzących wyborach i zgoda na dokonywanie zmian konstytucji z 1921 r.

Przez odpowiedź "nie" na pytanie pierwsze rozumiemy zadanie stworzenia przewidzianej przez program P S L Naczelnej Izby Gospodarczej. Izba ta, będąca w miejsce Senatu nadbudowa samorządu gospodarczego, winna posiadać prawo inicjatywy ustawodawczej.

Odpowiadając "tak" na pytanie drugie, chcemy jednak nie tylko podziału ziemi, ale także dokonania przy budowie ustroju rolnego przez dalszą parcelację, scalenie, zabudowę, zagospodarowanie osad, uspołdźnienie zbytu i przetworczności, oraz pełny samorząd gospodarczy. Chcemy raczej uspołecznienia nadającego się do tego galezi przemysłu, droga spółdzielczości, zamiast generalnego, jak dotąd upanastwowania.

Odpowiadając "tak" na pytanie trzecie chcemy wraz z całym narodem uroczyście stwierdzić wobec całego świata nasze niez-

przeżulne prawo do tych ziem i do tej granicy.

Jednakże pięciu członków PSL odmówiło podporządkowania się tej decyzji i postanowiło poprzeć inicjatywę zblokowanych partii politycznych w sprawie głosowania w nadchodzącym referendum ludowym przez wypowiedzenie trzykrotnie "tak". Decyzja Naczelnego Komitetu wykonawczego PSL została wykluczeni ze stronnictwa: Tadeusz Reka, zastępca sekretarza generalnego PSL Edward Bertold, członek NKW. PSL, prezes Państwowego Banku Rolnego i b. minister rolnictwa w "rządzie lubelskim", Kazimierz Iwanowski z Łodzi, członek Rady Naczelnej PSL, wiceminister Lasów Państwowych oraz dwaj członkowie Rady Naczelnej: Bronisław Drzewiecki i Michał Rekas.

Wykluczeni z P.S.L. byli aktywnymi członkami lubelskiego Stronnictwa Ludowego "Wola Ludu" i należeli do t. zw. "grupy Banczyka" - która w końcu ub. roku przystąpiła do PSL.

Wykluczeni ludowcy stworzyli nową grupę polityczną i posiadają już własny organ prasowy, tygodnik polityczny "Nowe Wyzwolenie", dzięki poparciu moralnemu i materialnemu czynników rządowych.

Zdaniem obserwatorów zagranicznych, nowa grupa, wzmocniona oficjalnym poparciem rządu, może pozyskać zwolenników wśród inteligencji i chłopów w tych miejscowościach, gdzie Mikołajczyk nie miał zbyt wielu zwolenników.

Za pośrednictwem państwowej agencji prasowej wykluczeni ze stronnictwa ludowcy ogłosili oświadczenie w którym m. in. podają że "groźba wojny domowej w Polsce zmusiła ich do tego rodzaju decyzji. Pewne kółka polityczne zagranicą poleciły swym agenturom w Polsce użyć referendum ludowego dla doprowadzenia sytuacji w kraju do punktu wrzenia."

Przewodca nowej grupy, Tadeusz Reka, oświadczył ponadto, że powodem opozycji PSL w stosunku do Mikołajczyka było dążenie do powstrzymania rosnącej w kraju nienamiasci, która może doprowadzić do wojny domowej. Zdaniem Reka, szeregi PSL zmniejszają się, zwłaszcza na Dolnym Śląsku, gdzie chłopci
(c. d. na str. 14-ej.)

"Wierni żołnierskiej przysiedze" ...

Agencja Reutersa podała tresc oswiadczenia podpisanego przez generała Władysława Andersa w imieniu żołnierzy polskich 2-go Korpusu, a ogłoszonego w Rzymie w dniu 16 b.m. które podajemy w tłumaczeniu z angielskiego:

"Świat cały wie dobrze, że w Polsce rządzi dzisiaj pacholkiwie Moskwy, którzy w najmniejszej nawet mierze nie przyczynili się do bohaterskich zmagania polskiego oręza od Narwiku do Cassino.

Żołnierze Polskich Sił Zbrojnych jednak nie zostali zaproszeni do wzięcia udziału w Defiladzie Zwyciestwa Sojuszników. Tak Polska jak i świat cały nie może swiecić rocznicy prawdziwego zwyciestwa w chwili gdy 127 milionów mieszkańców Europy Środkowej i Wschodniej żyje w niewoli sowieckiej za "żelazna kurtyna." dzielaca Europe na dwie czesci,

My żołnierze polscy uznajemy jedynie prawowite władze Rzeczypospolitej Polskiej: Prezydenta Rzeczypospolitej Władysława Raczkiewicza i Rząd Polski z Prem. Tomaszem Arciszewskim w Londynie.

Nigdy nie uznamy i nie poddamy się woli obecnego i wrogiemu nam reżimu. Jesteśmy częścią narodu polskiego, która nie przestanie walczyć o niepodległość naszej Ojczyzny nawet gdyby walke te nam przyszło prowadzić samemu i bez żadnej pomocy.

Wszyscy Polacy na obczyźnie są równi: będziemy domagali się równego traktowania z żołnierzami którzy walczyli pod dowództwem brytyjskim lub amerykańskim - tych wszystkich którzy uczestniczyli w Kampanii Wrzesniowej, walczyli w szeregach Armii Krajowej i polskich uchodźców cywilnych, którzy nie mogą wrócić do Polski w obecnych warunkach.

My żołnierze suwerennej Rzeczypospolitej Polskiej uroczysto ślubujemy wobec Boga walczyć w dalszym ciągu o niepodległość naszej Ojczyzny bez względu na warunki w jakich nam przyjdzie te walke prowadzić.

Pozostaniemy wierni naszej żołnierskiej przysiedze i naszym aliantom, nawet wbrew ich woli."

x x x
 "Daily Telegraph" z 11 b. m. zamieszcza wiadomość, że około 80.000 żołnierzy polskich, którzy będą przywiezieni do W. Brytanii ze Środkowego Wschodu, Włoch i Niemiec zostanie rozmieszczonych na obszarze - Polnocnego Dowództwa Wojskowego, na południe od Szkocji (Northern Command). Na obszarze tym znajduje się więcej zakładów przemysłowych, oraz możność zatrudnienia w lesnictwie i w pracy fizycznej, aniżeli gdzieindziej. Około 10.000 żołnierzy rozmieszczonych zostanie w Northumberland i Durham.

Pierwsze kontyngenty tych żołnierzy przybyły z Włoch do Szkocji i oczekuje się przybycia dalszych kontyngentów.

"Yorkshire Post" z 12 b. m. zamieszcza notatkę swego wojskowego korespondenta p. t. "Resettlement of Poles" w której pisze:

x x x
 "Polski Korpus Przynależności zaczyna już przybierać konkretne formy. Będzie to organizacja na pol wojskowa, oparta na dyscyplinie wojskowej i egzystować będzie tak długo zanim ostatni żołnierz nie zostanie umieszczony w zawodzie cywilnym. Korpus będzie miał oficerów brytyjskich jako dowódców do czasu aż żołnierze nie znajdą zatrudnienia w zawodach cywilnych. Zakonczą przygotowania dla transportu II Polskiego Korpusu z Włoch do W. Bryt. Pierwszy kontyngent już przybył został przewieziony do

obozów w Szkocji. Drugi kontyngent, który jest w drodze zostanie rozmieszczony w północno-wschodniej Anglii. Oczekuje się, że na obszarach dowództw północnego i szkockiego (Northern and Scottish Commands) zostanie rozmieszczonych około 100.000 żołnierzy.

"Strona administracyjna zajmie się generalowie Ritchie i Christison, działający w imieniu różnych departamentów rządowych.

"Ponadto w Europie znajduje się dalsze 100.000 polskich żołnierzy, w stosunku do których muszą być powzięte odpowiednie zarządzenia. Część z nich uda się do Dominów, a część do innych krajów. Ci, którzy zdecydują się na powrót do Polski, będą mogli się znaleźć w niej około sierpnia. Ale tylko około 10.000 żołnierzy II Korpusu zdecydowała się na powrót do Kraju".

Z Włoch donoszą, że burmistrz miasta Ankony przesłał do generała Andersa następujące pismo:

"Proszę Pana o przyjęcie wyrazów żywej wdzięczności wszystkich obywateli, władz administracyjnych i moje osobiste za wspaniały dar dla miasta Ankony, jakim jest godło sławnego II Korpusu Polskiego. Panscy bohaterzy żołnierze zrosili swą krwią naszą ziemię, uwalniając ją hitlerowsko-faszystowskich gniebiciele. Uroczystości wojskowe które ukoronowały symboliczny dar, jeszcze bardziej wzmocniły więzy przyjaźni, która w wyniku wspólnoty historycznej Włoch i Polski, dojrzała między dwoma narodami. Jestem pewien, że narody włoski i polski uleczone zran, wspólnie pojdą po świetlistej drodze sprawiedliwości i wolności."

x x x
 Batalion Strzelców Podhalańskich, który walczył w Polsce, Norwegii, Francji, Holandii i w Niemczech w 23 bitwach, obchodził 28 maja r.b. w rocznicę bitwy o Narwik, swe święto, urządzone w niemieckim mieście Papenburg.

Złożono hołd pamięci poległych Podhalańców. Podczas uroczystości odbyło się rozdanie nowej odznaki pamiątkowej Baonu: jest to krzyż ułożony z 4-ch proporczyków ze srebrną szarotką górska po środku i literami BSP na emalii proporczyków.

List otwarty Radaktora "The Weekly Review"

do P. Prezydenta R.P. Władysława Raczkiewicza

W tygodniku literackim "The Weekly Review" założonym przez znakomitego pisarza i krytyka brytyjskiego, G.H. Chesterton'a (1874 - 196) ukazał się otwarty list do P. Prezydenta R. P. W. Raczkiewicza napisany przez redaktora tegoż tygodnika Reginalda Jebb'a.

Tygodnik "The Weekly Review" jest jednym z najpoważniejszych tygodników angielskich.

Redagowany przez G.K. Chestertona odzwierciedla bogata indywidualność literacko-filozoficzna wielkiego pisarza brytyjskiego, który w 1910 - tym roku przeszedł na katolicyzm. G.K. Chesterton był wyprobownym przyjacielem Polski. Przed wojną w języku polskim ukazały się liczne przekłady prac Chesterton'a z których wymienimy: "Napoleon z Nottig Hill" (1904), "Człowiek który był Czwartkiem" (1908), "Ballada o Białym Koniu" (1911), i "Franciszek z Assyżu" (1923).

Po śmierci G.K. Chestertona tygodnikiem kieruje jego zięć Reginald Jebb.

Poniżej podajemy w tłumaczeniu na język polski treść opublikowanego listu, będącego odzwierciedleniem opinii publicznej brytyjskiej w sprawach polskich:

"Wasza Ekscelencjo!

Zaden z oddziałów Wojska Polskiego nie wziął udziału w Defiladzie Zwyciestwa, która odbyła się w ubiegłą sobotę. Nie byli oni zaproszeni do udziału, przez rząd tego kraju, dla którego zrobili tak dużo, aby go uratować podczas wojny. Nieustanna waleczność Wojska Polskiego dla sprawy Aliantów od pierwszego dnia wojny aż do ostatniego dnia walk zadaje kłopot tak często wypowiedzanym przechwałkom, iż w latach 1940 - 1941 W. Brytania była osamotniona w obliczu groźby prusactwa.

Polska była po naszej stronie w najbardziej złowrożnych dniach i była osamotniona w godzinie triumfu. A jednak Polska nie była reprezentowana w Defiladzie Zwyciestwa.

Ci, którzy wyparli Pana i rząd - ta zbełkarszona tyrania i ta maskarada rządu polskiego - otrzymali zaproszenie do udziału. Ci słuzalcy Moskwy nie mają ani jurysdykcji ani wpływów nad

Polakami, którzy wzięli za własną i naszą wolność. Ich wojsko nie jest wojskiem polskim. Ich wojsko jest strażą przednią Sowietów w kraju, który wyznaje wierność dla Pana, a jednak oni otrzymali zaproszenie do wystawienia oddziału reprezentacyjnego, podczas gdy Pan i Panscy rodacy pominięci zostali milczeniem.

Sadze, iż Pan rozumie, Panie Prezydencie, iż postępowanie rządu nie zawsze jest odbiciem opinii społeczeństwa. Postępowanie naszego rządu w ubiegłą sobotę nie jest odbiciem opinii społeczeństwa Anglii, Szkocji i Walii. Niektórzy z naszych obywateli, a zdaje sobie Pan sprawę tak samo jak i ja, zostali wprowadzeni w błąd przez propagandę, a ich poczucie sprawiedliwości jest stepione przez słowa. Lecz jako naród jesteśmy zawstydzeni tym co zrobiono Polsce w naszym imieniu. Nie spoczniemy w błogim zadowoleniu dopóki nie będzie dane zadoskuczynienie Pankiemu krajowi, Jego Prezydentowi i Rzadowi.

Zdaje się, że już w umysłach naszych ministrów istnieje pewne zwatpienie, czy p. Bierut jest naprawdę Prezydentem Polski i czy p. Osobka jest naprawdę Premierem Polski. Zauważył Pan niewatpliwie, iż podsekretarz stanu Spraw Zagr. p. MacNeil mówił w Izbie Gmin o dwóch Rządach Polski. P. MacNeil oświadczył: "Zaprosiliśmy reprezentację wojskowe obu rządów.....był to kompromis, który jak sadze oba rządy uznają". Słowa powyższe dają, ostrożnie mówiąc, posmak niepewności. Czy więc nie jest rzeczą nierozsądną przypuszczać, że zdrada Polski w Poczdamie, której dopuściliśmy się, powoduje w rządzie brytyjskim zaambarasowanie nieumniejszone bezlitosnym uciskiem stosowanym przez władze warszawskie lub gwałtowna propaganda antybrytyjska pochodząca z tego samego źródła.

Przyznac się jednak do złego czynu, zwłaszcza gdy czyn ten jest krzywdzący, i zadoskuczynić znu, nie jest łatwo. Wyrównanie zła będzie odbywać się powoli i trzeba być cierpliwym.

Pan, Panie Prezydencie i Panscy rodacy rozumieją jednak, być

może lepiej niż inne narody, co znaczy cierpliwość. Przez półtora wieku Polska była pod butem trzech obcych zdobywców. Przez półtora wieku Polska uczyła się pojmować co znaczy ucisk, taki ucisk, który nawet dąży do zupełnego starcia narodu z powierzchnią ziemi. Jednak w długim lancuchu pokoleń Polacy pozostali Polakami, a ich miłość ojczyzny nigdy nie ugięła się. Polacy również nie trwali biernie w cierpliwym oczekiwaniu. Przy najmniej cztery razy Polska podnosiła się przeciwko ciemności, a wielki patriota Tadeusz Kosciuszko, który stał na czele pierwszego powstania narodowego w dalszym ciągu jest natchnieniem swych rodaków.

Nie obawiamy się, że cierpliwość lub odwaga narodu polskiego pójdzie na marne. "Być zwyciężonym i nie ulec - to zwycięstwo." Słowa te wypowiedział Józef Piłsudski. W tych słowach jest prawda, w którą wszyscy Polacy wierzą.

Chesterton pisał kiedyś o Polakach: "Wcisnięci jak ostrze miecza między bizantyjskie obyczaje Moskwy i materializm pruski - Polacy zawsze okazywali mestwo, wytrwałość i właściwość swej kultury."

Jeżeli żada się od Polaków cierpliwości, to chciałbym podkreślić, że nie jesteście sami.

Pomimo wszystko co się stało, pomimo tego, że zdradził Was nasz rząd, Anglicy i Szkoci nie zapomnieli co znaczy honor. Sa oni ciągle wdzięczni Sprzymierzencowi, który nigdy nie zawiodł. Nie ustana oni w walce o sprawiedliwość dla Polski.

Od samego początku wojny podreślaliśmy na lamach naszego tygodnika, że "Polska jest probierzem. Dopóki Polsce nie zostanie przywrócona wolność i niepodległość - przegrywamy wojnę."

Nie możemy więc mieć uczucia wygranej wojny, ponieważ Polska nie jest wolna. Nie możemy mieć uczucia, że Defilada Zwyciestwa, w której nie wzięli udziału polskie wojska lądowe, marynarka i lotnictwo, była symbolem prawdziwego zwycięstwa. Ale nasza cierpliwość tak samo jak i wasza nie będzie bierna. Będzie ona promieniować nadzieją.

The Editor

"Dwa Miasta"

Redakcja "Głosu Polskiego" otrzymała tomik poezji poety - żołnierza kpt. Józefa Relidzyskiego, którego utwory cieszą się wielką popularnością wśród żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych i na całym Środkowym Wschodzie.

Pierwszy tomik poezji p.t. "Dwa Miasta" ukazał się nakładem Wydawnictwa "Przez Ląd i Morze", a niebawem wyjdzie z druku "Rapsod Warszawy".

Te "Dwa Miasta" to oczywiście Lwów i Wilno. Każdemu z nich poświęca poeta dłuższy wiersz, będący piękną wizją poetycką miasta Orłat i miasta Ostrej Bramy, wyrażający w artystycznej formie te wszystkie uczucia, które w stosunku do nich żywi każdy Polak.

Zakończeniem "Dwóch Miast" jest wstrząsające groza "Epitaphium", poświęcone ceniom oficerów Polskiej Armii Krajowej. Druga książeczka Relidzyskiego to przepiękny "Rapsod Warszawy" pisany prozą, w którym wykolysana szumem fal wisłanych rodzi się w duszy poety wizja bohaterskiej stolicy, przepojona zarem serdecznego umiłowania Jej przeszłości i tragicznej teraźniejszości. Wśród utworów poświęconych Warszawie "Rapsod" Relidzyskiego wybija się na jedno z czołowych miejsc, łącząc w sobie dużej miary wartości literackie, z potężną wymową dokumentu historycznego. Dla spopularyzowania wśród naszych Czytelników utworów poety - żołnierza, kpt. Relidzyskiego, zamieszczamy poniżej wiersza z "Dwóch Miast" - o Lwowie. (Adres wydawnictwa "Przez Ląd i Morze" S.A.: "Palestine-Jerusalem p.o. box 1297.")

Józef Relidzyski:

L w o w

Wiec mamy się wynosić... Tak, po szóstym wiekach
Ślubu z tym drogim miastem, które zawsze wiernie
Dzieliło z Matką - Polską i rozę i ciernie;
Na sama myśl o którym wilgna nam powieki, —

Prostu wyprowadzić się, jak z kamienicy
Czynszowej, gdzie mieszkało się przez sześć miesięcy. —
Przyszłedł nowy gospodarz... Ruszaj, bracie, prędzej,
Inaczej rzeczy twe się znajda na ulicy!

Ano, trudno... Z rzeczami nie będzie kłopotu —
Zmieścza się chyba wszystkie do malej walizki,
Raczej torby dziadowskiej, by dobrzy ludziska
Mogli chlebem zebraczym obdarować potem.

Z ziemia też damy sobie radę dosyć łatwo:
Garsc jej zawsze w woreczku skryć można na piersi...
Nie my w Polsce nieszczęsnej bylibyśmy pierwsi,
Co z Ojczyzna w szkaplerzu ida na tulactwo!

Ale jak zabrac kości polskie, co od szóstym
Wieków leża w tej ziemi, i krew w nią wsiaknieta —
Ten najmłodszy cmentarzyk, gdzie lwowskie orleta
Śnia rapsod bohaterski o swoim lwim mieście? —

Jak nam Jurka Bitschana wziąć mogilkę biedną,
Co Polsce ofiarował swoich lat czternaście
I legł za nią z fantazją, z karabinem w garści,
Wierząc, że owo miasto i Polska to jedno? ...

Jak zabrac te kamienie, co od Kazimierza —
Budowniczego Polski - dlon nasza tu kładła,
Pot pracy polskiej zraszał, na Peltwi mołradlach
Wznosząc grod, który pieknił wciaż i się rozszerzał? —

Jak zabrac owe mury szacownej Katedry,
Gdzie Jan Kazimierz składał Polsce swoje śluby? ...
Zabrac Plac Bernardynski - ow za katek luby,
Gdzie noca cien się wloczy Aleksandra Fredry?

I jak zabrac to serce, co uwiezło tutaj
I ani rusz je wyrwać... co mury te bluszczem
Oplata i w tym bruku krwawo gorąca pluszczem,
Miłoscia tego miasta urocza zatrute? —

Gdzie nikt się bez uśmiechu o ciebie nie otrze,
Gdzie z samego powietrza błogosć cie przenika,
A śpiewny akcent lwowski brzmi, niby muzyka;
Gdzie słońce jest gorętsze, usta dziewczyn słodsze! —

Gdzie sławne są "Batiary" - owe Tonki, Szczepki, —
O lwim sercu przekupki... To miasto piosenki
Najcudniejszej, od której serce albo peka
Z żalosci, albo staje się jako stal krzepkie...

Jak cie zapomnieć, Lwowie, gdy sam dźwięk twój budzi
W piersi dreszcz upojenia? ... Jakże być mordercą
I wyrwać ciebie z łona razem z własnym sercem —
O jakże to uczynić? ... Mowcie, dobrzy ludzie!

O, świecie obojętny, coś wszedł na manowiec
Dziejów i do przepaści podażasz otwartej
W jakims tanie upiornym, co prowadzi czarty, —
Otrząsnij się z uroków złych i prawdy dowiedz!

Mozna zmienić sztandaru kolor na Ratuszu,
Młotem i sierpem przybrać cokol Mikiewiczza
I przechrzcić nazwy ulic, zmienić ich oblicze, —
Nie zmieni się przynigdy miasta tego duszy!

Mozna żywych do lochow cisnąć, skuć w lancuchy, —
Serc z piersi, ani z czoła myśli im nie wydrzesz,
I nimi walczyć beda przeciw krwawej hydrze...
Jeśli żywych nie stanie, walczyć beda duchy!

Wstana trupy i rusza krucjata szkieletow...
Jeśli ludzie zamilkna - przemowia kamienie,
Az wstrząsna wreszcie twoje zatechle sumienie
I az zawolasz z pieścia zacisnieta: VETO!!! ...

Co knuje podstępny Kreml ?

W dniu 10 czerwca zakończyły się w Moskwie rozmowy pomiędzy przedstawicielami rządu sowieckiego, a delegacją jugosłowiańska na czele której stał marszałek Tito.

"Rozmowy toczyły się w przyjaznej atmosferze, pełnej obopólnego zrozumienia... Związek sowiecki zobowiązał się uzbrajać i zaopatrywać armie jugosłowiańska, aż do czasu odbudowy przemysłu wojennego, oraz zapewnić Jugosławii pomoc w odbudowie życia gospodarczego kraju."

Tyle oficjalny komunikat. Tej samej mniej więcej treści wiadomość ogłoszono uprzednio po zakończeniu rozmów na Kremlu z marionetkowym t.zw. rządem warszawskim.

Co było tematem rozmów polsko-sowieckich i sowiecko - jugosłowiańskich?

Pozostanie to tajemnica kilku wtajemniczonych. Jednakże lakoniczne komunikaty, oraz pewna depesza pozwalają przypuszczać, że głównym tematem rozmów było przygotowanie się do ewentualnej nowej wojny.

Marszałek Zymierski, który pozostał w Moskwie po powrocie do Warszawy pozostałych członków delegacji z Bierutem na czele, był obecny na wielkim bankiecie wydanym na cześć Tito przez Stalina, ponadto brał udział w szeregu rozmów z Tito i Molotowem.

Rosja zobowiązała się uzbroić tak armie Zymierskiego jak i Tito, jednak obie armie mają być zorganizowane na wzór armii czerwonej. Ponadto Rosja dopomóż obu krajom w odbudowie przemysłu wojennego przede wszystkim - nie zaś w odbudowie rolnictwa, lub zniszczonych wojną zakładów produkujących maszyny rolnicze, lokomotywy, wagony, garbarnie, tkalnie - i t.p. galezie życia gospodarczego, które przyczyniłyby się do podniesienia poziomu życia przeciętnego człowieka. Polaka czy Jugosłowianina.

Prasa reżimowa wiele miejsca i farby drukarskiej poświęca i poświęca wizycie moskiewskiej, pomijając istotny jej cel i rodmuchując "wspaniałomyślność" Stalina. Te właśnie rzekoma wspaniałomyślność przeciwstawia

się fałszywie komentowanemu stanowisku Wielkiej Brytanii i Ameryki, które zdaniem warszawskich propagandzistów uniemożliwiają i utrudniają celowo odbudowę Polski. Jest jednak rzeczą bardzo charakterystyczną, że opinia publiczna dość obojętnie i z dużą dozą ironii przyjęła do wiadomości te właśnie "dobrodziejstwa" Rosji, i zastanawia się jaka cena Bierut i Osobka zapłaci za skreślenie długu z tytułu utrzymania wojsk polskich w Sowietach, dług zaciągniętego jeszcze przez rząd gen. Sikorskiego i kilkakrotnie zreszta likwidowanego przez Moskwę. Cena ta, znając zachłanność Moskwy, jest niewątpliwie bardzo wygórowana. Jednakże prasa reżimowa nie wspomina słowem o uregulowaniu przez Moskwę długu z tytułu pobytu na terenie polski licznych garnizonów sowieckich, które jak wiadomo zywione są przez głodujący naród polski. Komunikat nic nie wspomina, że Rosja wywozła z Polski pod pozorem brania "lupu wojennego" milionowej wartości urządzenia fabryczne, tabor kolejowy, nie licząc artykułów codziennego przemysłu poprostu rabowanego. Prasa reżimowa nic nie mówi także w jakim celu sprowadza się do Polski nowe, coraz liczniejsze oddziały sowieckie i kto płacić będzie za ich utrzymanie. W Polsce przebywa, obecnie w.g. nieoficjalnych danych 400 tys. żołnierzy sowieckich, rzekomo dla zwalczania bandytyzmu.

Żołnierze ci dosłownie wyglądają kraj zaopatrując się na miejscu. Były Prezydent Hoover, specjalny wysłannik Prezydenta Trumana, który zwiedził wszystkie kraje Europy celem zapoznania się szczegółowo z sytuacją żywnościową, powiedział w rozmowie prywatnej znanemu dziennikarzowi amerykańskiemu Pearsonowi, że 80 procent żywności dostarczanej przez UNRRA Polsce, idzie do magazynów Armii Czerwonej i nie dochodzi nigdy do rąk Polaków.!

Naród polski płaci więc ciężko za sowiecką okupację, płaci swą wolność, oraz zdrowiem swych synów i corek. Należy pamiętać, że najgorsza sytuacja żywnościowa w Europie istnieje w Niemczech, a następnie w Polsce, co w dużej

mierze właśnie należy przypisać obecności żołnierzy sowieckich.

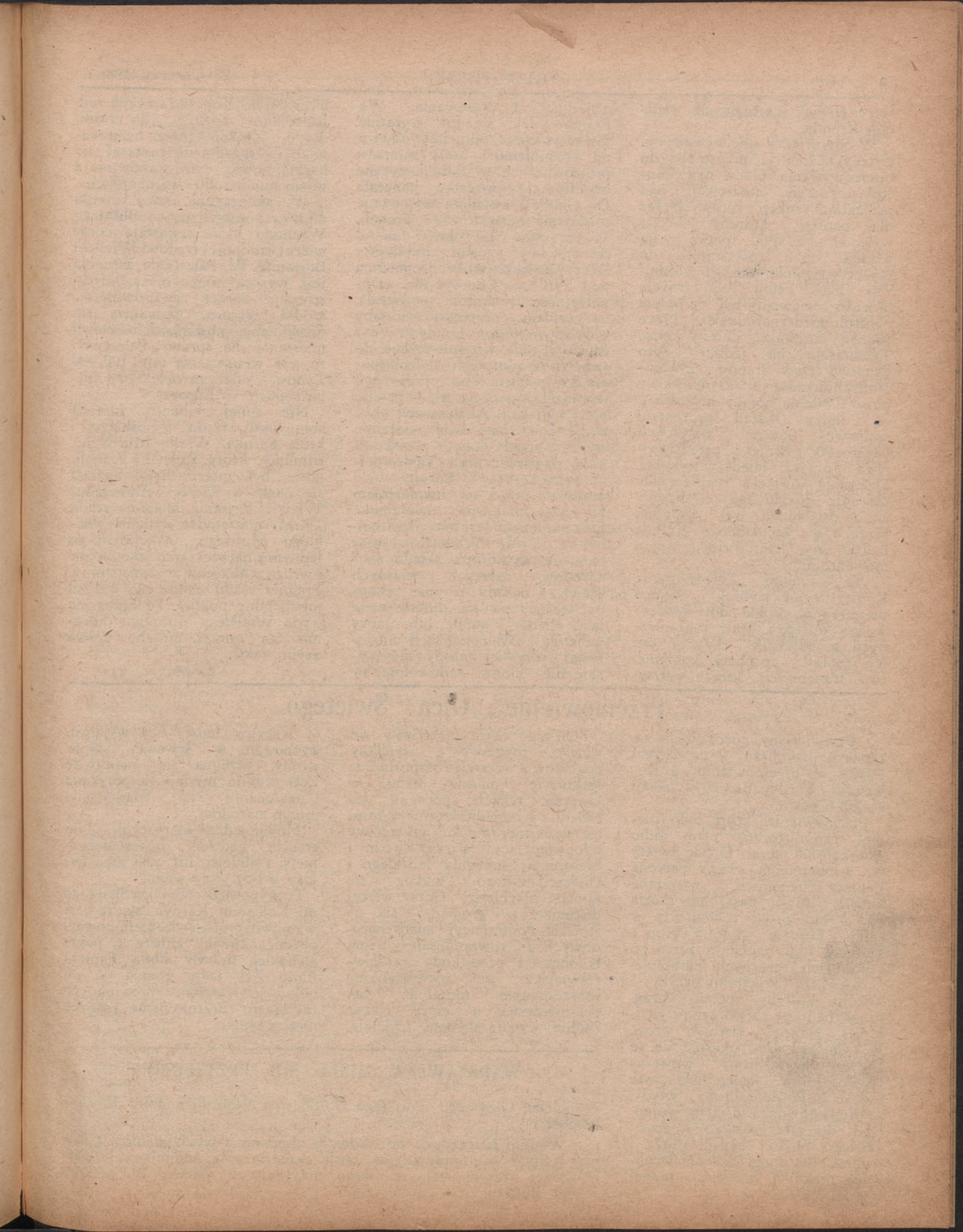
Komunikat moskiewski głosi również, że rząd sowiecki wyraził gotowość udzielenia Polsce pomocy z własnych rezerw złota, a to z uwagi na trudności na jakie rząd warszawski napotyka przy odzyskaniu polskiego funduszu zdeponowanego zagranicą przed wojną i w czasie wojny.

Po raz pierwszy Rosja wspominała o swych zapasach złota, które niewątpliwie zamierzała użyć na zakup uzbrojenia zagranicą. Obecnie, dzięki pomocy Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych na zasadzie ustawy wojennej o "Lend and Lease," Rosja posiada silny przemysł wojenny, wielkie zapasy uzbrojenia amerykańskiego i brytyjskiego i nienaruszone zapasy złota. Prawdopodobnie Polska zapłaci Rosji pożyczonym w Moskwie złotem sowieckim i gdy otrzyma swe złoto z Anglii i Stanów Zjednoczonych powędruje ono również do Moskwy.

"Pocziwa Moskwa, która bezinteresownie pożyczła Polsce złoto, ponieważ rząd polski ma trudności w rewindykowaniu zapasów złota Banku Polskiego zagranicą, i zła Anglia i Ameryka, które nie chcą oddać tego złota"... Ten trick propagandowy jest tak naiwny, jak opowieść o dobrych wrozkach. Role dobrej wrozki odgrywa stary dziadzio Stalin, który zaprasza swe wnuczeta, różnych Bierutów Osobki oraz Titków do siebie na tajemniczy Kreml by darować im różne błogosławieństwa w postaci kadr instruktorskich setek agentów NKWD. i t. p.

Podczas gdy w Moskwie toczyły się tajemnicze konszachty, liczne oddziały armii czerwonej przemarszerowały przez Czechosłowację do Wschodnich Niemiec, zaś radio Ankara podało wiadomość, zdementowaną zresztą przez sowiecką agencję TASS, o wielkiej koncentracji wojsk sowieckich w Jugosławii, Albanii i na pograniczu bułgarsko - greckim.

Czy Rosja stwarza sobie nowe bazy, czy też poprostu chce zastraszyć Zachód? A może szykuje się do nowego uderzenia "nozem w plecy" któregoś z sojuszników, jak to miało miejsce z Polską w 1939 roku?

sen z powiek czerwonych wladcow Kremla.

W odpowiedzi na wywody p. Gromyki, komisja przystapila do opracowywania planu nad kontrola energii atomowej, nad projektem sankcji i surowych kar dla panstw, ktoreby chcialy wylamac sie spod prawa i na wlasna reke przystapily do wykorzystywania energii atomowej dla celow militarnych. Szeroko omawiany byl problem kontroli miedzynarodowej. Prace komisji potrwa dluzszy czas. Tymczasem na jednej z wysp Pacyfiku rządz Stanow Zjednoczonych urządz miedzynarodowy pokaz dzialania bomby atomowej, na ktory zostali zaproszeni naukowcy niemal wszystkich panstw jak rowniez i przedstawiciele prasy miedzynarodowej. Delegacja sowiecka bedzie miala moznosc dokladnego zapoznania sie z dzialaniami tej strasznej broni, a dla zachlanego Kremla bedzie on niewatpliwie groznym memento mori.

We Francji Zgromadzenie Konstytucyjne wybralo nowego premiera w osobie dotychczasowego ministra spraw z granicznych p. Bidault. Wybor ten nie znalazl aprobaty komunistow francuskich, ktorzy wstrzy-

mali sie od glosowania. We Francji daje sie juz wyraznie zauwazyc coraz silniejszy odwrot od komunizmu i zanik sympatii pro-sowieckich. Entuzjastyczne manifestacje na czesc generala De Gaulle'a swiadcza wymownie o zmianie nastrojow we Francji. W paryskim "Le Figaro" ukazal sie ciekawy artykul publicysty amerykanskiego red. W. Lippmanna pod tytulem "Europejska trzypartyjnosć". Autor podkreśla, ze problem europejski widziany z Waszyngtonu, Londynu czy Moskwy, daje sie sprowadzic do trzech zasadniczych dylematow: ma do wyboru albo przejsc pod dominacje sowiecka, albo przejsc pod opieka Anglosasow; byc podzielona na dwie odrebne czesci, przedzielone wojskowa linja demarkacyjna. Takie pojmowanie spraw Europy bylo mozliwe przed jej uwolnieniem lub natychmiast po uwolnieniu. Dzis natomiast jest juz nieaktualne. "Trzej Wielcy" musza pamietac, ze Europa sklada sie z narodow zyjacych wlasnym zyciem, a narody te nie moga byc traktowane na dluzsza mete jako klienci, pupile, lub jency wojenni. W rywalizacji anglosasko-rosyjskiej narody europejskie nie moga zadowolnic sie

bierna rola. Konczac artykul red. Lippmann apeluje do rządu Stanow Zjednoczonych, by zrozumial to zagadnienie i staral sie harmonizowac swe stanowisko z wysilkami narodow europejskich.

W zakonczeniu naszej kroniki musimy poruszyc sprawy Bliskiego Wschodu, ktore stwarzaja coraz wiecej trudnosci rządzi Wielkiej Brytanii. W Palestynie sytuacja jest wysoce niepokojaca. Zydzi stosujac coraz gwaltowniejsze srodki terroru, domagaia sie wypelnienia postanowien komisji mieszanej dla spraw Palestyny, to jest wpuszczenia tam 100.000 Zydow - ofiar przesladowan hitlerowskich w Europie.

Nie mniej kłopotu sprawia stanowisko rządu egipskiego i krola Faruka. Wielki Mufti Jeruzolimy, ktory zniknal z Francji, gdzie byl internowany, znalazl sie nagle w Kairze. Ambasador Wielkiej Brytanii imieniem rządu J.K.M. ma zadac wydania wielkiego Muftiego, nazywajac go jednym z najwiekszych szkodnikow i wrogow Aliantow w czasie wojny. Premier rządu egipskiego wyrazil nieoficjalny poglad, ze Egipt nie wyda Wielkiego Muftiego, ktoremu ma zamiar udzielic prawa azylu. (ski).

Przemowienie Ojca Swietego

"Przewidziany pokój oddala sie zamiast przyblizac" - powiedzial Papiez w przemowieniu do Kolegium Kardynalskiego z okazji swych urodzin.

Przemowienie, ktore bylo rowniez transmitowane przez radio watykanskie zaczal Ojciec Swiety od wspomnienia swego patrona Papieza Eugeniusza, a nastepnie mowil: "Mysli nasze powracaja do okresu przed rokiem gdy w calej Europie zlozono bron... Uczucie ulgi napelnilo serca po tak dlugich i groznych niebezpieczenstwach. Powitano przybycie pokoju, ktoryby spelnil upragnione nadzieje i stworzyl przynajmniej znosne warunki zycia. Rok minal i jasno okazuje sie, ze slusnie wyrazilismy wowczas troske, ktora zaciemnila nasza radosc. Powiedzielismy wtedy, ze droga od konca dzialan wojennych do rzeczywistego i prawdziwego pokoju bedzie dluga i trudna, zbyt dluga dla niecierpliwych pragnien ludzkosci, zadnej sposobu i ladu."

"Od tego czasu pomnazaly sie wysilki, rozmowy i wymiany pogladow a wreszcie bezposrednie zetkniecie mezw stanu, w ktorych rekach spoczywa los swiata. I niejednokrotnie odnosi sie wrazenie, ze pokój prawdziwy odpowiadajacy potrzebom i zyczeniu sumienia ludzkiego i chrzescijanskiego oddala sie zamiast przyblizac. Coraz wiecej dokumentow gromadzi sie na stolach konferencyj miedzynarodowych a rownoczesnie rosna trudnosci i przeszkody przeciwstawiajace sie rozwiazaniom, uzasadnionym moralnie. Jak przedwczesna, a moze nawet zlodna wydaje sie nam nadzieja,

ze wszyscy ludzie bez wyjatku, wychowani w krwawej szkole wojny, przejmaja sie naprawde wstrettem do mysli o despotyzmie i narzucaniu swej wladzy sila innym narodom.

Mowie jednak wierzacyom: Nie traccie nadziei! Jestecie liczniejsi i silniejsi, niz wasi przeciwnicy, a Bog jest z wami!"

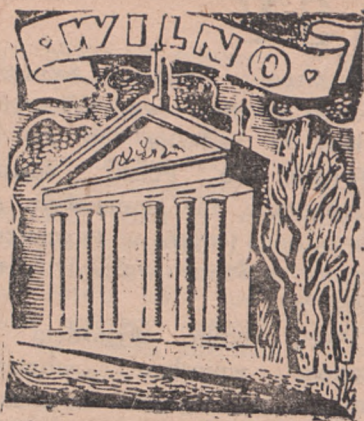
To wypowiedzenie Ojca Swietego do Kolegium Kardynalskiego jest wymownym stwierdzeniem powagi obecnej chwili. Proste i pelne glebokiej prawdy slowa Papieza Piusa XII jakze roznia sie od obludnych frazesow wypowiedzanych tak czesto ostatnio przez roznych mezw stanu.

WARSZAWSKA MISJA NIE PRZYJEDZIE

Urząd Głównego Polskiego Dorodcy w Nairobi podaje do wiadomosci:

W dniu 19 czerwca b.r. nadeszlo oficjalne zawiadomienie z Colonial Office w Londynie, ze misja repatriacyjna administracji warszawskiej zrezygnowala ze swego przyjazdu do Afryki Wschodniej i obu Rodezji.

W dniu 12 czerwca zakonczył swe obrady Zjazd 32 Biskupow na Jasnej Gorze w Częstochowie. Na zjeździe uchwalono, że w niedzielę 16 czerwca we wszystkich Kościołach Rzymsko-Katolickich w Polsce odczytany zostanie List Pastorski w którym Biskupi wyraża ubolewanie nad sytuacją jaka sie wytworzyła w Kraju w związku z wzmożoną działalnością różnych band terrorystycznych. Jednocześnie list pasterski potępia działalność urzędów bezpieczeństwa, które w dużej mierze ponoszą odpowiedzialność za tragiczny stan rzeczy w Polsce.

W dniu 24 maja Dowództwo Okręgu Łódzkiego Wojsk Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego zorganizowało uroczystości, związane z rocznicą istnienia tego Korpusu. W związku z tym urządzono również przy udziale oficerów polityczno-wochowawczych konferencje prasowe, mająca na celu bliższe zapoznanie społeczeństwa z zadaniami i pracami Wojsk Korpusu Bezpieczeństwa.

W toku konferencji objaśniono, iż ta nieznaną u nas dotychczas formacja utworzona została na wniosek marsz. Roli Zymierskiego uchwała Rady Ministrów z dnia 24 maja 1945 r. Załazek organizacyjny Wojsk Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego stanowiła 4 dywizja piechoty im. Kilińskiego, zorganizowana i wyszkolona w miejscowości Sumy, na terenie Rosji, oraz specjalny batalion szturmowy i 2 brygady zaporowe. Głównym zadaniem tych wojsk jest zwalczanie zorganizowanych sił, przeciwstawiających się czynnie z bronią w reku nowej rzeczywistości "demokratycznej" w Polsce.

WIESCI Z KRAJU

Wojska te, jakkolwiek podlegają bezpośrednio Ministerstwu Bezpieczeństwa Publicznego, stanowią jednak niezależną, odrębną i samodzielną jednostkę.

Na czele tych wojsk Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego tego polskiego N. K. W. D. stoi gen. dyw. Bolesław Kiniewicz. (pop.)

Przed trybunałem wojskowym w Warszawie zakończył się proces 13 studentów oskarżonych o przynależność do podziemnej organizacji p. n. "Organizacja Polska", której rzekomo celem miało być "obalenie ustroju państwa polskiego." Organizacja Polska była rzekomo składowa częścią Stronnictwa Narodowego i utrzymywała podobno ścisły kontakt z NSZ. Głównym terenem działania oskarżonych był uniwersytet.

Trybunał skazał głównego oskarżonego na 10 lat ciężkiego więzienia, 11 dalszych oskarżonych skazano na karę więzienia od roku do 8 lat. Trzynastego oskarżonego uniewinniono.

Warszawskie ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych zamierza uruchomić na wsiach 2.800 dziecińców, które będą czynne w okresie wakacji letnich.

Według obliczeń wiarogodnych obserwatorów szeregi Polskiej Partii Robotniczej uległy w ciągu ostatnich kilku miesięcy znacznemu rozszerzeniu, a to przez dopływ do tych szeregów elementu rekrutującego się z..... "Volksdeutchow."

Według opinii tychże obserwatorów, cyfra Volksdeutchow w szeregach tego komunistycznego stronnictwa sięga kilkudziesięciu tysięcy ludzi, w wielu wypadkach spełniających w czasie okupacji niemieckiej najhazardniejsze funkcje, głównie jako konfidenci gestapo i "powiernicy" Niemców w rozmaitych przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych polskich, zarekwirowanych przez Niemców.

Jeśli ta wiadomość jest prawdziwa, rzuca ona charakterystyczne światło na "oblicze" rządzącej dziś w Polsce partii.

W miejscowościach Roztoka i Gliniczek pod Jasłem dowier-

cono się na głębokości 400 m. do złoża ropy naftowej. Narazie 5 nowych szybów produkuje samoczynnie gaz, który jest odprowadzany do zbiorników w Tarnowcu.

Dr Stefan Pienkowski, profesor fizyki doświadczalnej a jednocześnie rektor Uniwersytetu Warszawskiego oraz dr. Soltan, profesor fizyki na Uniwersytecie w Łodzi, reprezentować będą naukę polską na pokazie działania bomby atomowej, urządzonym przez władze Stanów Zjednoczonych, na jednej z wysp Pacyfiku.

Agencja Associated Press podaje za "Kurierem Codziennym" wychodzącym w Warszawie, że 20 fabryk mebli w Polsce przyjęło do wykonania zamówienie rządu warszawskiego na następujące meble dla odbiorców w Wielkiej Brytanii: 10 tys. garniturów sypialnych, 10 tys. stolowych, 80 tys. krzeseł, 20 tys. foteli wiklinowych i 95 tys. foteli debowych.

Główny Komisarz Głosowania Ludowego p. Barcinkowski ogłosił instrukcje w sprawie głosowania wojska w "referendum."

Wynika z niej, że wojsko nie będzie głosowało w dniu 30 czerwca razem z ludnością cywilną, lecz uszereguje się do urn osobno. Cywilom w tych obwodach głosować nie wolno. Obwody dla wojskowych, gdzie liczba żołnierzy odkomenderowanych do głosowania nie przekracza 3 tysięcy, wyznacza władze wojskowe.

Główny Urząd Statystyczny opublikował wyniki spisu ludności z dnia 14 lutego 1946 r.

Na obszarze Polski, który wynosi 310, 112 kilometrów kwadratowych, zamieszkuje 23, 9 milionów ludności, z czego na ziemi dawne przypada 18, 6 milionów, a na ziemi odzyskane - ponad 5 milionów ludności.

Przeciętna gęstość zaludnienia wynosi 77 osób na jeden kilometr kwadratowy, na ziemiach dawnych - 89 na jeden kilometr kwadratowy, na ziemiach odzyskanych - 49 na jeden kilometr kwadratowy.

PRZEGLĄD PRASY

Zamieszczamy poniżej komentarze w sprawach polskich, jakie ukazały się ostatnio w prasie amerykańskiej.

Po wniesieniu przez delegata Langego na forum Rady Bezpieczeństwa sprawy Hiszpanii, w dzienniku "New York Mirror" ukazał się artykuł p.t. "Marionetkowa Polska" (Puppet Poland).

Na wstępie, autor artykułu zamieszcza oświadczenie sekretarza Stanu Bainbridge Colby z dnia 10 sierpnia 1920 r.:

"Rząd Stanów Zjednoczonych, pokłada wiele nadziei w Polsce Zjednoczonej, wolnej i autonomicznej. Narod Stanów Zjednoczonych pragnie zapewnić Polsce polityczną niepodległość i integralność terytorialną. Nie zmienimy naszego stanowiska i polityka nasza dążyć będzie do zrealizowania tych naszych celów".

x x x

Tak się przedstawiała sytuacja po pierwszej wojnie. Po drugiej wojnie światowej Polska "robi brudną robotę" za Rosję. Jedyńnym celem obecnego polskiego reżimu jest, jak by się to zdawać mogło, obalenie rządów gen. Franco. Jednakże, ta Polska która stała się jedynie głośnikiem Stalina - stała się niepodobna do kraju, o którego wolność i bezpieczeństwo rozszalała się druga wojna światowa.

Przez dwadzieścia lat swej niepodległości odzyskanej po pierwszej wojnie naród polski dążył do odbudowy swego kraju aż do chwili, gdy w roku 1939 Hitler ze Stalinem dokonali napadu na jego granice. Po klęsce wrześniowej ówczesny prezydent Moscicki przekazał władzę Władysławowi Raczkiewiczowi, przebywającemu wówczas w Paryżu. Prezydent Raczkiewicz powierzył funkcje utworzenia rządu generałowi Sikorskiemu, oraz mianował Polską Radę Narodową - polski Sejm na obczyźnie. Po upadku Francji, rząd polski schronił się do Londynu.

Gdy w roku 1941 Hitler napadł na Rosję, Stalin uznał i nawiazał stosunki dyplomatyczne z legalnym polskim rządem w Londynie, lecz prawie jednocześnie, podstępnie utworzył marionetkowy komitet, który nazwał rządem polskim. Gdy oddziały

sowieckie wkroczyły do Polski, Moskwa natychmiast przysłała do Lublina swe marionetki, zerwawszy przedtem stosunki z rządem polskim w Londynie.

Mimo, że tego rodzaju taktykę Moskwa stosowała nie po raz pierwszy, Roosevelt i Churchill postanowili uznać, "rząd lubelski", który miał być rozszerzony i "zdemokratyzowany", przez przyłączenie przewodców polskich z kraju i zagranicy. W miesiąc mniej więcej po tej decyzji "wielkiej trojki" - Moskwa zaprosiła 16 przedstawicieli społeczeństwa polskiego, którzy zgineli bez śladu, a w międzyczasie rząd sowiecki zażądał aby, tak zwany wówczas "rząd lubelski" reprezentował Polskę na konferencji w San Francisco.

Na tej właśnie konferencji Molotow wyjawiał przedstawicielom Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, że w Moskwie odbywa się proces 16 Polaków. Zostali oni skazani za "akcje dywersyjną"!

W kilka tygodni później Stany Zjednoczone i Wielka Brytania mimo to uznały rząd warszawski.

Dzisiaj Polska jest tak wolna jak n.p. Litwa, Lotwa, Jugosławia czy wyspy Kurylskie. Jest zdana na łaskę i nielaskę Rosji.

Polska może przemawiać tylko gdy Rosja na to zezwoli.

Nikogo więc nie może zdziwić, że przedstawiciel "wolnej" Polski jest tylko narzędziem p. Gromyki na posiedzeniach Rady Bezpieczeństwa.

Rosja dąży wszelkimi siłami do podporządkowania sobie Polski, do stworzenia z dumnego narodu bandy marionetek sowieckich, ale jest mało prawdopodobne, że się to jej uda.

~ ~ ~

W "Washington Evening Star" ukazał się list otwarty kongresmanki Clary Boothe Luce.

"W powodzi obecnych wydarzeń - czytamy, - wielu Amerykanów prawdopodobnie zapomniało o tem, że za los polskich żołnierzy ponosi również odpowiedzialność rząd Stanów Zjednoczonych jak i Wielkiej Brytanii, które w Jalcie wyraziły zgodę na zaanektowanie przez Moskwę 47 % terytorium Polski i oddanie tego kraju pod kontrolę sowiecką.

Rok temu widziałam żołnierzy 2-go Korpusu we Włoszech. Mimo, że nadzieje ich co do powrotu do Polski zostały zdruzgotane, nie zmniejszyła się ich odwaga i wiara w zwycięstwo sprawy o którą walczyli przez sześć lat.

Przed moim wyjazdem ze Stanów wniosłam wówczas wniosek w którym zwróciłam uwagę Kongresu na wielką krzywdę wyrządzoną naszym polskim sprzymierzencom. Prosiłam wówczas Kongres, aby zmienił obecnie istniejące kwoty imigracyjne dla Polski w ten sposób, aby można było wpuścić do Stanów Zjednoczonych wszystkich członków Polskich Sił Zbrojnych z rodzinami.

Ta rezolucja została przekazana Komitetowi Imigracyjnemu jeszcze w roku 1945. Gdzie się ona teraz znajduje? Przyznanie prawa azylu i obywatelstwa tym ludziom i ich rodzinom jest moim zdaniem częściowym rozwiązaniem trudnego problemu przyszłości żołnierzy polskich, za których los odpowiedzialność na równi z Wielką Brytanią winny ponieść Stany Zjednoczone. Uważam, że tego rodzaju uznanie należy się słusznie żołnierzom polskim, ze względu na ich zasługi dla wspólnej sprawy, a są oni jedynymi zwycięzcami, którzy po triumfalnej wojnie zostali pozbawieni wolnej ojczyzny i nie mają dokąd wracać."

~ ~ ~

Prosimy o przekazywanie wpłat na "Polski Fundusz Prasowy" wyłącznie na Barclays Bank Nairobi "Polish Press Fund".

Proces w Norymberdze

Już blisko 8 miesięcy toczy się w Norymberdze największy w historii proces byłych przewodców pokonanych Niemiec. Jeden po drugim zeznają twórcy idei "naczelowiczeństwa" rasy niemieckiej: politycy, przewodnicy życia gospodarczego i dowódcy wojskowi. Zeznania oskarżonych mało różnią się od siebie. Niemal wszyscy zeznają tchorzliwie, że zostali oszukani i otumanieni przez swego wodza - Hitlera, na którego nikt jakoby nie miał wpływu. Za wszystkie potworne zbrodnie - zdaniem oskarżonych - ponoszą odpowiedzialność Hitler i Himmler, obaj zmarli więc nieobecni na procesie.

Sprawa agresji niemieckiej na Polskę została kilkakrotnie poruszona na procesie. Niezwykle charakterystyczne światło na sytuację Niemiec w roku 1939 rzuca zeznanie b. szefa sztabu operacyjnego generała von Jodla, który twierdzi m. in. że wybuch wojny w 1939 r. każdy z sztabowców hitlerowskich w Berlinie uważał za mało prawdopodobny i nie wierzył w powagę sytuacji. Nawet już w czasie kampanii polskiej mieli nadzieję, że uda się zlokalizować szybko wojnę.

"Nasza jedyna obrona na zachodzie były fortyfikacje Linii Zygfryda zeznaje von Jodl. Nasze siły były tak szczupłe, że nie dysponowaliśmy ani jednym człowiekiem na uzupełnienie strat. Wypowiedzenie wojny przez Francję i Wielką Brytanię było dla nas starych żołnierzy prawdziwym ciosem. Pamiętaliśmy poprzednią wojnę i wiedzieliśmy, że czeka nas klęska".

Jodl twierdzi dalej, że osobiście nie brał udziału w przygotowaniach ataku na Polskę. W sierpniu 1939 r. został nagle wezwany z Wiednia do Berlina. Zdaniem jego Niemcy nie byli przygotowani do wojny. Posiadały 75 dywizji. W chwili zakończenia kampanii polskiej Wehrmachtowi pozostała amunicja na 10-15 dni walki.

"Gdyby armia niemiecka musiała walczyć w pierwszych tygodniach na dwóch frontach, musiałaby zostać pobita. Nie wytrzymałbyśmy nigdy skoncentrowanego i równoczesnego ataku aliantów. Fakt, że nie

nastąpiła niemiecka katastrofa w czasie kampanii wrześniowej, zawdzięczać należy zupełnej bezczynności ze strony blisko 110 francuskich i brytyjskich dywizji stojących na froncie zachodnim naprzeciw 23 dywizjom niemieckim.

Graliśmy wtedy jak gracz przy rulecie - stawialiśmy cały nasz los na czerwone lub czarne..."

Jodl utrzymywał dalej, że Rzesza nigdy nie uzbrajała się na wielką skalę. Według niego, dążyła jedynie do wyrównania swego parytetu w stosunku do państw sąsiednich. Prawdziwy wysięg zbrojny rozpoczął się po wrześniu 1939 r.

Te sensacyjne rewelacje Jodla są jedynie potwierdzeniem zeznań generała von Keitela, który oświadczył, że choć Niemcy byli nieprzygotowani do wojny, Hitler wiedział doskonale, że nie będzie żadnej ofensywy na Zachodzie. W dniu 22 sierpnia 1939 r. Hitler oświadczył generałom niemieckim, że rzuca wszystkie siły niemieckie przeciwko Polsce, ponieważ wie z całą pewnością, że Francja nie przyjdzie Polsce z pomocą.

Wiadomość tę, jak się obecnie okazuje, Hitler otrzymał od francuskiego ministra spraw zagranicznych Georges Bonnet, który przez długie lata był szpiegiem niemieckim i mając dostęp do wszystkich tajemnic państwowych, sprzedawał je za drogie pieniądze Hitlerowi.

Gdyby więc Francja i Wielka Brytania natychmiast rozpoczęły jakakolwiek akcję zbrojną na Zachodzie, losy wojny potoczyłyby się zupełnie inaczej i być może, że zaoszczędzono by światu koszmaru długoletniej wojny totalnej.

W czasie przesłuchiwania marszałka von Jodla, poruszona została sprawa Powstania Warszawskiego.

Jodl dowodzi, że był on przeciwny zwalczaniu powstania warszawskiego przez wojsko. Zdaniem jego należało pozostawić tę sprawę siłom policyjnym. On nakazał rozstrzeliwać tylko tych powstańców warszawskich, którzy ubrani byli w mundury niemieckie. Kategorycznie przeczy zarzutom, jakoby nie traktował

żołnierzy Armii Krajowej jako jeńców wojennych, przytacza na swą obronę wypadki, kiedy ubranych po cywilnemu nakazywał traktować jako żołnierzy regularnych.

W czasie zeznań von Jodla poruszona była również sprawa Katynia. Obronca niemiecki dr. Latenser zapytał oskarżonego co może powiedzieć w sprawie mordu w Katyniu. B. szef sztabu Hitlera odpowiedział, że pierwsze doniesienia o zbiorowych grobach otrzymał od podległych mu oficerów z wydziału propagandy. Uznał on wówczas, że jest rzeczą wskazaną zainteresować tą sprawą organy policyjne, które miały przeprowadzić dochodzenie. Stwierdził on także, że wysłał w swoim czasie oficera z wydziału propagandy na miejsce grobów zbiorowych, celem pokazania ich korespondentom zagranicznym i udzielenia objaśnień. Opinie referentów w tej sprawie nie różniły się w niczym od poglądów wyrażonych w niemieckiej "Białej Księdze" wydanej w roku 1943. Jodl ani razu od nikogo nie słyszał żadnych wątpliwości co do rzeczywistych sprawców tej zbrodni, t. zn. Rosji Sowieckiej.

Korespondent Polskiej Agencji Telegraficznej, Janusz Laszkowski donosi z Norymbergi, że sprawa Katynia po raz trzeci poruszona została podczas przewodu sądowego przed Trybunałem w Norymberdze. Sprawa ta figuruje w akcie oskarżenia przeciwko zbrodniarzom wojennym niemieckim dosłownie w 19 słowach: "We wrześniu 1941 r. 11 tys. oficerów polskich, którzy byli jeńcami wojennymi, zostało zabitych w lasu Katyńskim w pobliżu Smolenska."

Pierwszy raz sprawa katyńska poruszona została w Norymberdze 13 lutego b. r. w przemówieniu prokuratora sowieckiego plk. Pokrowskiego, który przytoczył protokół Komisji Nadzwyczajnej, powołanej przez władze sowieckie dla zbadania sprawy Katynia.

Komisja ta, złożona z ośmiu przedstawicieli władz sowieckich ogłosiła 25 stycznia 1944 r. sprawozdanie, w którym doszła do wniosku, że "egzekucje w lasu Katyńskim odbyły się na jesieni

1941 r. i ze sprawcami mordów byli Niemcy."

Trybunał Międzynarodowy przyjął dokumentację prokuratora sowieckiego pod warunkiem, że da możność obronie rozpatrzenia dowodów.

Drugi raz sprawa Katynia została poruszona w dniu 8 marca b.r. przez obrońcę Goeringa dr. Otto Stahmera. Złożył on wniosek o powołanie świadków wymienionych w sprawozdaniu sowieckiej Komisji Nadzwyczajnej: Arnesa, Reksa i Chotta z których dwóch pierwszych znajduje się w obozie jenieckim w Rosji Sowieckiej, zaś trzeci w jednym z obozów w zachodnich Niemczech. Ponadto obrońca niemiecki zażądał powołania w charakterze świadków dwóch oficerów niemieckich, oraz profesora medycyny sądowej Uniwersytetu w Genewie, prof. dr. Naville.

Prof. Dr. Naville był jednym z 12 ekspertów powołanych przez niemiecki Czerwony Krzyż dla zbadania sprawy Katynia. W dniu 30 kwietnia 1943 r. komisja ta ogłosiła sprawozdanie w którym stwierdziła, że "z listów i pamiętników znalezionych przy zwłokach oficerów polskich wynika, że egzekucja odbyła się na wiosnę r. 1940."

Po raz trzeci sprawa Katynia poruszona została 3 czerwca b.r., kiedy Trybunał ogłosił, że dopuszcza zgłoszony przez dr. Stahmera wniosek powołania dodatkowych świadków, jak również dopuszcza ekspertyzę dr. Naville. Nazwiska świadków, których powołania domaga się obrońca niemiecki są: Eichorn i Stockert.

Oswiadczenie Trybunału spowodowało natychmiastowy protest sowieckiego prokuratora Rudenka, który oświadczył, że w "imieniu ZSSR protestuje przeciwko dopuszczeniu zeznania tych świadków w sprawie katyńskiej."

Rudenko podkreślił ponadto, że jeden z wymienionych przez obrońcę niemieckiego świadków jest chory a zeznania jego nie wniosłyby do sprawy nic nowego. Drugi zaś jako reprezentant sztabu faszystowskiego nie będzie zeznawał bezstronnie.

Prokurator sowiecki zaznaczył, że "Trybunał przyjął sprawozdanie sowieckiej Komisji Nadzwyczajnej z dnia 24 stycznia 1944 r., która przedstawiła niezbite dowody, że polscy oficerowie zostali

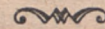
zamordowani przez Niemców."

Obronca dr. Stahmer nie zrezygnował jednak z przesłuchania tych świadków.

Obrady Trybunału Międzynarodowego mają być zakończone w ciągu lipca. Postanowiono ograniczyć długość przemówień obrońnych do dwóch tygodni. Jednakże, mimo że opinia publiczna przestała się interesować wielkim procesem zbrodniarzy wojennych, wyłonił on na światło dzienne wiele tajemnic dyplomacji międzynarodowej i oświetlił należycie stosunki sowiecko-niemieckie w okresie krótkotrwałej przyjaźni. Opublikowano tekst tajnych układów,

oraz ujawniono, że Sowiety oddały Niemcom bazę morską pod Murmanskim, z której w latach 1939-1941 operowały niemieckie U-boat'y. Tak więc w owym okresie Rosja była sprzymierzeńcem Niemiec, który przyczynił się do ich zwycięstw w Polsce, Francji i Norwegii, więcej może od atakowanej dziś przez Moskwę Hiszpanii.

Skazanie, czy uniewinnienie przewodców hitlerowskiej Rzeszy nie zmieni faktu, że wraz z niemi sadzeni są także czterwoni władcy Kremla, którzy są współwinni zbrodni popełnionych przez Niemców w okresie 1939-1941.

Otwarcie Spółdzielni Miedyzkolnej w Tengeru

Mimo ciężkich warunków życia wygłanczego idea spółdzielczości przenika coraz szersze warstwy społeczeństwa naszego, czego najlepszym dowodem jest otwarcie w Tengeru Spółdzielni Miedyzkolnej pod nazwą "Nasz Sklep".

Na uroczystość otwarcia przybyli: Komendant Brytyjski Pulownik Minnery z Zona, Kierownik Osiedla p. Korzeniowski, Insp. Szkolny p. Jagielski, p. Dyr. Rozalini i inni.

Poswiecenia dokonał Ks. Katecheta Godlewski poczem wygłosił okolicznościowe przemówienie. Uczennica Gimn. Ogólnoszkolnego, p. Janina Nowakówna, przemawiała w imieniu uczniów - spółdzielców, podkreślając konieczność organizacji życia spółdzielczego i wyjaśniając cele nowej spółdzielni. A więc w pierwszym rzędzie zadaniem Spółdzielni jest zaopatrywanie młodzieży we wszelkie niezbędne artykuły szkolne, oraz praktyczne przeszkolenie tak uczniów jak i uczennic w zawodzie kupieckim. Cała administracja jak i Zarząd "Naszego Sklepu" spoczywa w rękach młodzieży szkolnej. Nad całością czuwa opiekun p. Prof. E. Herman. Jednym z celów Spółdzielni jest również szerzenie idei spółdzielczości, udzielanie pomocy materialnej niezamożnym uczniom, oraz pomoc finansowa w realizacji zadań oświatowych szkoły pod której kierownictwem Spółdzielnia pozostaje. "Nasz Sklep" operuje środkami finansowymi na które składają się udziały, dotacja, oraz pożyczka

kredytowa Spółdzielni Spożywców w Tengeru.

Spółdzielnia posiada około 1000 udziałowców. Wysokość udziału wynosi 50 cts. Odpowiedzialność członków odpowiada wysokości wpłaconego udziału. Przy wystąpieniu ze Spółdzielni członek otrzymuje z powrotem swój udział.

Do Zarządu weszli: Kierowniczka-Wanda Tarnowska, Sekretarka - Helena Janiewicz, Kasjerka Irena Hapanionek, Księgowa - Maria Skotna, korespondentka - Mirosława Szalast. Wszystkie stanowiska są dublowane, a to na wypadek choroby i aby dać możność szybszego zapoznania się młodzieży z praktyką. Wymieniony personel składa się z młodzieży Gimn. Kupieckiego.

Na zakończenie należy zaznaczyć, że "Nasz Sklep" trudni się, nie tylko rozsprzedając towarów dostarczonych przez Spółdzielnię Spożywców, ale również popieraniem rozmaitych gałęzi przemysłu miejscowego jak wyrobów: szkoły mechanicznej, rolniczej, krawieckiej i t.d.

Inicjatywa młodych zasługuje ze wszelkich stron na poparcie, zwłaszcza, że okazują taką wielką ambicję, zapal do pracy i chęć zdobycia doświadczenia by służyć w przyszłości Wolnej Ojczyźnie.

Wnętrze sklepu urządzone jest nader estetycznie. Artystycznie wykonany szyld, oraz wszelkie prace związane z wewnętrznym urządzeniem sklepu zostały wykonane przez młodzież pod kierunkiem p. Bortowskiej.

KRONIKA HARCERSKA

LUSAKA:

Świetlica Harcerska w osiedlu Lusaka, czynna od 4 marca br. cieszy się dużą atrakcyjnością, dowodem czego jest liczba odwiedzających według dziennika obecności i tak w marcu było 2144 osób, w kwietniu 1580, a w maju 2298. Zajęcia świetlicowe odbywają się codziennie według ułożonego planu, oraz tamże odbywają się inne imprezy o charakterze więcej atrakcyjnym. W okresie trzech miesięcy zostały urządzone: 6 herbatek harcerskich, 8 koncertów z płyt muzyki poważnej, 5 gazetek mowionych, oraz parę kominków zuchowych. Lokal świetlicy wykorzystywany jest również na zajęcia poszczególnych drużyn i odbywają się tam odprawy drużyn, zebrania Rad Drużyn, zajęcia praktyczne i t.d. Przy świetlicy istnieje pracownia fotograficzna, tak zwana "Fotoharc", która przynosi dość pokazne zyski.

Świetlica jest wyposażona w:

radioodbiornik, patefon z płytami, mała biblioteka, komplet pism, oraz szereg gier jak: bilard stolowy, ping-pong, szachy, warcaby, domino, loteryjka, bingo, chinczyka i inne. Kierowniczką świetlicy jest dhna H. Myslińska, a jej zastępczynią R. Jakowicka.

II Hufiec Harcerski w Lusace prz. jawia ożywiona działalność i zdrowe tendencje dalszego rozwoju. W okresie trzech miesięcy od marca br. powiększył się ilościowo o 60%. Poszczególne drużyny i zastępy mają regularnie swe zbiorki, w czasie których harcerki i harcerze przygotowują się do stopni harcerskich. Oprócz tego odbywają się liczne wycieczki, w czasie których, poza celami turystycznymi, jest przerabiana technika harcerska. W okresie sprawozdawczym w dniu 23 kwietnia, patrona harcerstwa, odbył się kominek zuchowy, w czasie którego namiestnik zuchowy J.

Alter pasował zuchów na harcerzy. Po kominku odbyło się ognisko harcerskie. W dniu 3 maja harcerstwo wzięło udział w Mszy Św. odprawionej przez ks. Biskupa, oraz w defiladzie zas wieczorem w uroczystej akademii. (J.B.)

RUBRYKA WPLAT na "POLSKI FUNDUSZ PRASOWY" w Afryce

Porczynska Lucyna	Shs. 5 -
Referat Kult. Osiedla Ifunda, czysty dochód z zabawy tanecznej odbytej w dniu 25. IV. 1946 r.	Shs. 92.50
Oddział Pol. Y.M.C.A. Ifunda, czysty dochód z zabawy tanecznej odbytej w dniu 5. V. 1946 r. ..	67.-
Dyrekcja Szkoły Muzycznej w Tengeru jako dochód z "Wieczoru Muzycznego" ku czci St. Moniuszki	106.30
Rtm. Borowski	10.-

Razem: Shs. 280.80

Z OSIEDLI

Tengeru:

Po blisko 3-letniej pracy opuścił Osiedle Tengeru Zastępca Kom. Bryt. P. Herbert Story, udając się na kierownicze stanowisko do Kidugali.

P. H. Story dzięki zaletom swego charakteru i zycliwemu ustosunkowaniu się do uchodźców, w krótkim czasie zyskał zaufanie i sympatie wszystkich Polaków. Przy organizowaniu Osiedla p. H. Story położył nieocenione zasługi.

Nic też dziwnego, że niespodziewane rozstanie z p. H. Storym, społeczeństwo polskie w Tengeru odczuło dotkliwie.

Opuszczając Osiedle zegnal się p. Story z mieszkańcami jak z dobrymi przyjaciółmi, zapewniając, że myśli swoje i uczucia zostawia w Tengeru i że ma nadzieję wkrótce powrócić do tego osiedla.

Dnia 25 ub. m. odbyło się w Tengeru przedstawienie teatralne komedii A. Fredry "Gwałtu co się dzieje" wystawione przez tutejsze "Kolo Milosnikow Sceny" p. zy R. K. O.

Sztuka reżyserowana była przez p. Wroblewskiego, a kostiumy wykonane przez Panstw. Gimn. Krawieckie, w przerwach przygrywała orkiestra Panstw. Szkoły Muzycznej pod batutą p. prof. Beynara. W komedii udział wzięli pp: L. Łukasik, A. Milker, J. Psarska, R. Hildebrandt, J. Ogrodnik, A. Dutkiewicz, A. Lechnio, J. Stopa, A. Wroblewski, St. Kobylanski, J. Zdunek.

Na premiere zaproszeni zostali: p. plk. Minnery, p. Delegat Szczepanski wraz z Władzami polskimi z Nairobi, p. Kier. Osiedla kpt. Korzeniowski i wszystkie władze miejscowe oraz Mieszkańcy Osiedla. Teatr był wypełniony po brzegi. Słowo wstępne wygłosił p. Mgr. W. T. Lutyk. Podkreślić należy entuzjazm w pracy i piękna grę wszystkich biorących udział w przedstawieniu, a szczególnie to, że potrafili dac Osiedlu kulturalną chwilę wytchnienia w jego trudnościach wewnętrznych.

Przedstawienia tej sztuki będą jeszcze powtórzone po cenach niższych tak dla młodzieży,

jak i dla dorosłych. Należy wierzyć, że "Kolo Milosnikow Sceny przy R. K. O. Tengeru" mogą się poszczycić tak pięknym startem w swej działalności, wkrótce wystawi nową sztukę, podkreślając w ten sposób najlepiej, aktywny zapał i energię. (Mgr. W. T. Lutyk)

Koja

W Koji odbyło się doroczne zebranie członków Spółdzielni "W Jedności Siła".

Zebraniu przewodniczył prezes Rady Nadzorczej p. Wl. Studziński.

Sprawozdanie z działalności Spółdzielni, bilans roczny za 1945/46. i budżet na rok 1946/47 przedłożył prezes Zarządu p. I. Izela.

W dyskusji przeprowadzono analizę metod prac i podano rzeczowej krytyce politykę gospodarczą, realizowaną przez władze Spółdzielni w roku sprawozdawczym.

Za podstawie krytyki wzięto par. 2 Statutu Spółdzielni, który określa cele i zadania Spółdzielni jako "podniesienie dobrobytu

materialnego i kulturalnego zrzeszonych członków..." par. 22, poglebiając te formułki i podkreślając, że gospodarka Spółdzielni musi być tak prowadzona, aby nie tylko rozwinęła się pomysłnie i dawała członkom korzyści z ich współdziałania, ale aby stała się podpora życia kulturalnego środowiska, w którym się ona znajduje....."

Zastanawiano się czy i w jakim stopniu Władze Spółdzielni sprostały w roku sprawozdawczym zadaniom statutowym.

Z przedłożonego przez Zarząd Spółdzielni sprawozdania wynika, że obrot towarowy roczny zamyka się w sumie Shs. 952.000, obrót miesięczny wynosi około Shs. 90.000. Stad obsługa towarowa na głowę ludności wynosi mies. około Shs. 40, a na rodzinie około 200/- Shs. mies.

W szczególności w każdym dziale Spółdzielni: fermie swiniskiej i masarni, fermie drobiu, winiarni i owocarni obroty są ogromne.

115.000 funtów wyrobów masarskich, 2250 kur na rzeź i 4223 butelek wyprodukowanego wina — są miarą konsumpcji tych towarów.

Dział obory wydojowej, produkujący pełnowartościowe mleko dla chorych i dzieci, jako niedawno zorganizowany, nie da się narazie scharakteryzować. Dział ten świadczy o nieustającej inicjatywie Władz Spółdzielni w wyszukiwaniu sposobów zaspokojenia najistotniejszych potrzeb uchodźców.

Jeżeli się weźmie pod uwagę, że Spółdzielnia obsługuje ludność w warunkach uchodźczych, mając za zadanie tylko uzupełnienie potrzeb poza suchym prowiantem, wydawanym z magazynów osiedla, poza zaopatrzeniem odzieżowym z Opieki Społecznej i poza indywidualnymi zakupami w Kampali, dochodzi się do wniosku, że obsługa przez Spółdzielnie ludności w towarach jest maksymalna i wyraźnie realizuje cel statutowy "podniesienia dobrobytu materialnego." Fundusze, którymi obracała w roku sprawozdawczym Spółdzielnia są dość skromne. Udziały członków stanowią Shs. 5,484. 50, Fundusz zapasowy t. zw. Fundusz Społeczny wynosi Shs. 33,612.50. Razem Shs. 39,096. 10 Z obrotu rocznego

Shs. 952.000 uzyskano czysty dochód Shs. 62.200.

W roku sprawozdawczym Spółdzielnia finansuje następujące imprezy społeczne: "Na pomoc rodakom w obozach jenieckich" przekazuje Shs 16.811." Funduszu Prasowemu" w Nairobi wypłaca subwencje Shs. 2.000. "Do obozów letnich Harcerstwa" dostarcza produkty na kwotę Shs. 700.-, Subwencjonuje nabycie niezbędnych lekarstw dla szpitala osiedla na kwotę Shs. 600.-, Finansuje podarki w dniu "Świętego Mikołaja" dla dzieci Przedszkola na kwotę Shs. 226.-, Finansuje nagrodę na kursie rysunkowym na kwotę Shs. 63.-, Prenumeruje dla celów informacyjnych osiedla "Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza" oraz ponosi wydatki związane z kolportażem "Głosu Polskiego" w kwocie Shs. 273.- Przekazuje na pomoc głodującej ludności polskiej w Holandii kwotę Shs. 300.-

Sprawozdanie i budżet na rok następny Władz Spółdzielni zostały przyjęte przez zebranych.

Symboliczna łącznością młodszego i starszego pokolenia

(Dok. ze str. 2-iej)

zmecczeni są niezgoda. Większość Stronnictwa uważa przymierze z Rosją za zło konieczne, natomiast on i jego grupa, uważają to przymierze za niezmiernie korzystne.

Korespondent londyńskiego dziennika "Times" pisze na temat sytuacji jaka wytworzyła się w szeregach PSL:

"Aczkolwiek bezpośrednim powodem rozłamu w szeregach P.S.L. była sprawa głosowania w dniu 30 czerwca za, lub przeciw Senatowi, wydaje się, że kryją się poważniejsze przyczyny, a mianowicie różnice poglądów o ile idzie o stosunek do Związku Sowieckiego. Zdaniem korespondenta "Times'a" istnieją trzy powody rozłamu:

Pierwszy i najważniejszy, to różnica w poglądach na ustosunkowanie się do Rosji. Grupa Reka uważa, że przymierze z Rosją przynosi Polsce wiele korzyści.

Drugim powodem — jest niepowodzenie Mikołajczyka w usiłowaniu zjednoczenia ruchu chłopskiego.

Trzecim powodem jest, że

spółdzielców była obecność na zebraniu młodzieży z władz nowopowstałej w Kojii "Spółdzielni Szkolnej", której patronuje, doradza i która kredytuje w towarach Spółdzielnie Osiedlowa.

Na zakończenie zebrania zabral głos Polski Doradca Terytorialny na Ugandę, p. K. Skwierczyński, który w imieniu swoim i nieobecnego Dyrektora uchodźców p. Tonge winszował Spółdzielni osiągnięć gospodarczych i nawoływał zebranych do rozwinięcia podjętej przez Spółdzielnie akcji oszczędnościowej zabezpieczającej w najbliższej przyszłości byt uchodźców przy powrocie do Kraju, czy też w nowych miejscach osiedlenia na dalszej emigracji.

P. K. Skwierczyński po wysłuchaniu sprawozdania rocznego i projektu budżetu Spółdzielni stwierdził, że Spółdzielnia dobrze wywiązała się w wykonaniu programu samopomocy uchodźcom i w działaniu swym harmonijnym sprostała w zupełności na czelnemu swemu hasłu! "Spolem — W Jedności Siła". (Inż. T. Zermoytel)

Rek i jego grupa sączą w przeciwieństwie do Mikołajczyka, że Polsce grozi niebezpieczeństwo wewnętrzne nie ze strony elementów lewicowych, lecz ze strony reakcyjnej prawicy. Rek twierdzi, że do szeregów PSL przenikają różni "Pilsudczycy i endecy", którzy są tolerowani przez Mikołajczyka".

Trudno jest narazie sprawdzić ile jest prawdy w tych wszystkich powodach rozłamu i jaki będzie on miał wpływ na ustosunkowanie się społeczeństwa do Mikołajczyka i jego Stronnictwa. Relacje korespondentów zagranicznych są nieraz krancowo sprzeczne. Zdaniem jednych wpływy Mikołajczyka stale się zmniejszają, zdaniem drugich, postępowanie władz bezpieczeństwa i komunistów zwiększają popularność przewodcy PSL, który uważa, że rozłam w PSL był z góry ukartowany i uzgodniony z PPR. Proba się nie udała i szeregi PSL zostały "oczyszczone z agentów i wtoczyk zblokowanych partij."

